

רשומות

קובץ התקנות

18 באפריל 2024

11262

י' בניסן התשפ"ד

עמוד

תקנות הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות (קבלת החלטות נתמכת), התשפ"ד-2024 2374

תקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (קבלת החלטות נתמכת),

התשפ"ד-2024

בתוקף סמכותי לפי סעיף 67ב וסעיף 83 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962' (להלן – החוק), בהסכמת שר הרווחה והביטחון החברתי ושר האוצר, בהתייעצות עם שר הבריאות ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, ובתוקף סמכותי לפי סעיף 26א) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995¹, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"בית המשפט" – בית המשפט המוסמך לפי תקנה 22;

"חוק השליחות" – חוק השליחות, התשכ"ה-1965²;

"ייפוי כוח מתמשך" – כמשמעותו בסעיף 332 לחוק;

"מקבל החלטות" – אדם שמונה לו תומך בקבלת החלטות לפי סעיף 67ב לחוק;

"מרשם" – מרשם של תומכים מתנדבים ושל תומכים מקצועיים לפי תקנה 8;

"פגישה" – לרבות פגישה בהיוועדות חזותית או שיחה טלפונית;

"פגישת מידע מקדימה" – פגישה כאמור בתקנה 17;

"צו" – צו מינוי לפי תקנה 23;

"קרוב" – כהגדרתו בסעיף 80 לחוק;

"תומך" – תומך בקבלת החלטות לפי סעיף 67ב לחוק;

"תומך קרוב" – תומך שמונה לפי תקנה 2 למי שהוא קרובו או שיש ביניהם קרבה אישית מתמשכת;

"תומך מקצועי" – תומך שמונה לפי תקנות 2 ו-3א)2 שאינו תומך קרוב או תומך מתנדב;

"תומך מתנדב" – תומך שמונה לפי תקנות 2 ו-3א)1 או (2) שאינו תומך קרוב ואינו מקבל שכר בעד תפקידו כתומך.

פרק ב': תומך בקבלת החלטות לפי מינוי

2. תנאים למינוי תומך בית המשפט רשאי, בצו, למנות לתומך יחיד שמתקיימים לגביו כל אלה:

(1) לא מונה לו אפוטרופוס ולא נכנס לתוקף ייפוי כוח מתמשך שעליו חתם, ולעניין תומך קרוב – שלא מונה לו אפוטרופוס ולא נכנס לתוקף ייפוי כוח מתמשך שעליו חתם באותם עניינים שלגביהם מבוקש למנותו לתומך;

(2) הוא אינו מצוי בניגוד עניינים או ביחסי תלות עם מקבל ההחלטות, שעשויים לדעת בית המשפט לפגוע פגיעה של ממש במתן התמיכה.

3. (א) בלי לגרוע מן האמור בתקנה 2 –

תומך מתנדב ותומך מקצועי

(1) רשאי להתמנות לתומך מתנדב יחיד שמתקיימים לגביו התנאים המפורטים להלן:

¹ ס"ח התשכ"ב, עמ' 120.

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 393.

³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 220.

(א) הוא עבר הכשרה מקצועית לפי תקנה 5, והתחייב לעבור הכשרה מעשית כמפורט בתקנה 7;

(ב) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש כתומך;

(ג) הוא ישמש כתומך לחמישה מקבלי החלטות במקביל לכל היותר גם לאחר המינוי, ואם הוא בעל הכשרה מקצועית לפי הוראות תקנה 6 – לעשרים מקבלי החלטות במקביל לכל היותר;

(2) רשאי להתמנות לתומך מקצועי יחיד שמתקיימים לגביו כל אלה:

(א) הוא בעל הכשרה מקצועית לפי הוראות תקנה 6, והתחייב לעבור הכשרה מעשית כמפורט בתקנה 7;

(ב) הוא בעל ניסיון מקצועי או מעשי בעבודה עם אנשים עם מוגבלות או אזרחים ותיקים של שלוש שנים לפחות;

(ג) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש לתומך;

(ד) הוא ישמש כתומך מקצועי לעשרים מקבלי החלטות במקביל לכל היותר גם לאחר המינוי.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי בית המשפט למנות תומך מתנדב שאינו עומד בתנאים האמורים בפסקאות משנה 1(א) או (ג) או תומך מקצועי שאינו עומד בתנאים האמורים בפסקאות משנה 2(א), (ב) או (ד), מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ג) בבוא בית המשפט למנות תומך מתנדב או תומך מקצועי, רשאי הוא לשקול בעניינו מידע כאמור בסעיף 27(א)1 לחוק המידע הפלילי ותקנת השבים, התשע"ט-2019.

4. (א) לא ימונה תומך אלא אם כן מקבל ההחלטות הסכים למינויו, לרבות לעניין משך התקופה ותחומי התמיכה.

(ב) לא ימונה תומך אלא אם כן נתן את הסכמתו למינוי, לרבות לעניין משך התקופה ותחומי התמיכה; בהסכמה כאמור יציין תומך מתנדב או תומך מקצועי לכמה מקבלי החלטות הוא משמש תומך באותה עת.

5. תוכנית הכשרה מקצועית לתומך מתנדב תהיה תוכנית של חמש שעות לימוד לפחות שיערוך האפוסטרופוס הכללי או מי מטעמו; התוכנית תכלול, בין השאר, את הנושאים האלה:

(1) זכויות של אנשים עם מוגבלות ואזרחים ותיקים;

(2) תפקידו של תומך, לרבות היבטים משפטיים ואתיים ועיקרי הדין הנוגעים בעניין;

(3) דרכי ביצוע תפקידו של תומך.

6. (א) תוכנית הכשרה מקצועית לתומך מקצועי תהיה תוכנית בהיקף של ארבעים שעות לימוד לפחות, שיערוך האפוסטרופוס הכללי או מי מטעמו, ותכלול, בין השאר, את הנושאים האלה:

(1) זכויות של אנשים עם מוגבלות ואזרחים ותיקים ועיקרי הדין הנוגעים בעניין;

⁴ ס"ח התשע"ט, עמ' 298.

(2) תפקידו של תומך, לרבות היבטים משפטיים ואתיים;

(3) דרכי ביצוע תפקידו של תומך;

(4) הנגשה ודרכי תקשורת המותאמות לאנשים עם מוגבלות;

(5) מידע בדבר שירותים לאנשים עם מוגבלות ולאזרחים ותיקים, לרבות היכרות עם רשויות ומוסדות הנוגעים בדבר.

(ב) עבר אדם הכשרה כאמור בסעיף קטן (א) ולא מונה לתומך במשך 5 שנים מסיום ההכשרה, יהיה רשאי להתמנות רק אם עבר הכשרה חדשה או ריענון הכשרה, כפי שיוורה האפוסטרופוס הכללי לעניין זה, זולת אם פטר אותו האפוסטרופוס הכללי מכך.

7. (א) לאחר מינויו לראשונה לתומך, על תומך מתנדב לקיים שישה מפגשי הכשרה מעשית לפחות ותומך מקצועי שמונה מפגשים עם האפוסטרופוס הכללי או גורם מטעמו לפחות; במפגשים אלה יינתן ליווי פרטני או קבוצתי הכולל הנחיה להתמודדות עם אתגרים בתפקיד התומך, ומתן הדרכה לכלים המותאמים למקבל ההחלטות בנסיבות המינור.

(ב) על התומך להתחיל לקיים את מפגשי ההכשרה המעשית בסמוך לאחר מינויו לראשונה לתומך, ולהשלים את המפגשים בתוך שמונה עשר חודשים מיום מינויו כאמור.

(ג) על אף האמור בתקנות אלה, מינויו של תומך מקצועי או תומך מתנדב לא יפקע אך בשל העובדה שלא השלים את מפגשי ההכשרה המעשית.

8. (א) האפוסטרופוס הכללי ינהל מרשם של תומכים מתנדבים ושל תומכים מקצועיים, שיהיה פתוח לעיון הציבור.

(ב) אדם העומד בתנאים המנויים בתקנה 2 ובתקנה 3(א)(1) ו־3(א)(2) או עד (ג), לפי העניין, ומעוניין להיכלל במרשם רשאי לבקש להירשם במרשם, בציון היותו תומך מתנדב או תומך מקצועי, לפי העניין.

(ג) האפוסטרופוס הכללי יבחן, טרם רישומו של אדם במרשם, כי התקיימו לגביו התנאים האמורים, לרבות באמצעות בדיקה במרשם הפלילי.

(ד) האפוסטרופוס הכללי רשאי למחוק, להתלות, להשעות או למנוע רישום של תומך מן המרשם, או להטיל סייגים על רישומו של תומך במרשם, והכול לאחר שנתן לתומך הזדמנות להשמיע את טענותיו, וזאת אם הנרשם כבר אינו עומד בתנאים המפורטים בתקנה 2(1) ובתקנה 3, אם מצא כי הרישום במרשם נעשה תוך מסירת נתונים כוזבים, או אם התקיימו נסיבות חריגות שלפיהן אין הוא ראוי להיכלל במרשם.

(ה) האפוסטרופוס הכללי רשאי למחוק מהמרשם אדם שלא השלים את מפגשי ההכשרה המעשית לפי תקנה 7(ב) בתוך שמונה עשר חודשים מהיום שבו התמנה לראשונה.

(ו) תומך שנרשם במרשם, חזקה כי התקיימו לגביו תנאי הסף להתמנות לתומך לפי תקנות 1(1) ו־3 כל עוד לא הוכח אחרת.

פרק ג': תפקידיו של תומך וחיובו

9. (א) תומך חייב לנהוג בשקידה, במיומנות, במסירות ובלא התרשלות, תוך שמירה על כבודו ופרטיותו של מקבל ההחלטות, ולנהוג בתום לב ובהוגנות לשמירת עניינו של מקבל ההחלטות ולא לטובת עניינו שלו, במטרה לסייע למקבל ההחלטות בקבלת החלטות לפי רצונו, העדפותיו ובחירותיו ולסייע לו לממש אותן.
- (ב) בעל מקצוע שהתמנה לתומך כדי שיפעיל את כישוריו המקצועיים, יפעל במסירות ובמקצועיות כפי שבעל מקצוע היה מפעיל כלפי לקוחו.
- (ג) לא יימצא תומך בניגוד עניינים לגבי הפעלת סמכויותיו ומילוי תפקידיו, בכפוף להוראות תקנה 15.
10. (א) תפקידיו של תומך יהיו לפי צו המינוי שניתן לפי תקנה 2.
- (ב) בכל החלטה של מקבל ההחלטות בעניינים הנכללים בצו המינוי, שמקבל ההחלטות ביקש לגביה סיוע, על התומך לבצע את הפעולות המנויות להלן:
- (1) לסייע למקבל ההחלטות לקבל מידע הנוגע להחלטה מכל גוף, וזאת באמצעות הנחייתו, הפנייתו למקורות מידע חיוניים, ליווי שלו או קבלת המידע בשמו;
- (2) לסייע למקבל ההחלטות בהבנת המידע הנדרש לו לשם קבלת החלטה, ולהסביר לו את המידע הנוגע להחלטה בשפה פשוטה וברורה המובנת לו, לרבות באמצעות שימוש באמצעי עזר שברשותו, ובהתאמות הנדרשות לפי מוגבלות האדם, בין השאר בשים לב להוראות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998⁵, אם הוא אדם עם מוגבלות;
- (3) לסייע למקבל ההחלטות להבין את החלופות האפשריות העומדות בפניו ואת השלכותיהן, לרבות הסיכונים והסיכויים הכרוכים ביישומן, ולסייע לו להבין מהי החלופה המתאימה לו ביותר בנסיבות העניין, ולפי תפיסת עולמו ורצונותיו;
- (4) להציע למקבל ההחלטות לפנות להתייעצות עם בעל מקצוע בתחום שבו נדרשת קבלת ההחלטה, אם יש בכך צורך, וכן לסייע לו באיתור בעל מקצוע מתאים אם הוא מעוניין בכך;
- (5) לסייע למקבל ההחלטות בביטוי רצונו והחלטתו לפני צדדים שלישיים, וזאת באמצעות הנחייתו, ליווי שלו או ביטוי ההחלטה בשמו, אם מקבל ההחלטות מעוניין בכך;
- (6) לבצע כל פעולה נוספת שהוא מוצא לנכון לשם סיוע למקבל ההחלטות בקבלת ההחלטה לפי נסיבות המקרה;
- (7) אם מקבל ההחלטות ביקש זאת במפורש לגבי עניין מסוים וייפה את כוחו של התומך לעניין זה והעניין אינו סותר את האמור בצו המינוי – לבצע בשם מקבל ההחלטות פעולות לשם מימוש החלטותיו ומיצוי זכויותיו באותו עניין.
- (ג) תומך יבצע את תפקידו בעצמו, ולא ימנה אחרים לבצעו במקומו; בביצוע תפקידו רשאי התומך להיעזר בבעלי מקצוע מתאימים במקרה הצורך.

⁵ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

(ד) תומך ישתף את מקבל ההחלטות במידע הנוגע לענייניו של מקבל ההחלטות שיש בידיו.

(ה) התומך יידע את מקבל ההחלטות על פעולות שהוא מבצע במסגרת תפקידו, ויבצע אותן בשיתוף עימו, אם ניתן ואם מקבל ההחלטות מעוניין בכך.

(ו) התומך רשאי להיות נוכח בכל הליך, דיון או פגישה שמקבל ההחלטות משתתף בהם הנוגעים לעניינים שלגביהם מונה, וזאת אם מקבל ההחלטות מעוניין בכך, ובכפוף לכל דין; נוכחותו של תומך בעת שמקבל ההחלטות מקבל טיפול או מידע רפואי כפופה לסעיף 6 לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996.

(ז) על אף האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב), תומך לא יסייע בהליך קבלת החלטה או במימוש החלטה, אם סבר כי הפעולה או ההחלטה הן בלתי חוקיות, והוא רשאי שלא לסייע, אם סבר כי הפעולה או ההחלטה עלולות לגרום פגיעה חמורה למקבל ההחלטות או לאדם אחר, ורשאי הוא להתייעץ בעניין זה עם גורמי מקצוע תוך שמירה על פרטיותו של מקבל ההחלטות; החליט התומך שלא לסייע למקבל ההחלטות במימוש החלטה או פעולה, ישתף בכך את מקבל ההחלטות ורשאי הוא לפנות לבית המשפט בבקשה למתן הוראות.

(ח) על התומך לקיים פגישות קבועות עם מקבל ההחלטות כמפורט להלן:

(1) פגישה בסמוך לאחר מינויו של התומך, שבה עליו להסביר לו את תפקידו ולהגיע עימו להסכמות באשר לאופן מימוש התפקיד;

(2) פגישות קבועות בתדירות שלא תפחת מפגישה אחת לחודש או בתדירות אחרת, אם הורה על כך בית המשפט; בכל פגישה כאמור, על התומך לברוק אם מקבל ההחלטות זקוק לסיוע בעניינים שלגביהם הוא מונה, ואם הוא נדרש לקבלת החלטה משמעותית בעניינים אלה.

(ט) התומך יודיע לבית המשפט על כל שינוי מהותי שחל בנסיבות שנוגעות למינויו.

(י) התומך יתעד פעולות מהותיות שהוא מבצע במסגרת תפקידו, לרבות פגישותיו ושיחותיו עם מקבל ההחלטות, החלטות שקיבל מקבל ההחלטות בתמיכתו, פעולות שהתומך החליט שלא לסייע בהן לפי תקנת משנה (ז) ופעולות שנעשו לפי רצונו של מקבל ההחלטות למימוש החלטותיו.

11. תומך רשאי לבצע פעולה משפטית למימוש החלטותיו ומיצוי זכויותיו של מקבל ההחלטות לבקשת מקבל ההחלטות, כאמור בסעיף 67(3) לחוק ובכפוף לצו המינוי; הסמכתו של התומך לבצע את הפעולה תיעשה בדרך שבה מקבל ההחלטות ייפה את כוחו לפי הוראות חוק השליחות, בכפוף לצו האמור; נתינתו של ייפוי כוח כאמור תתועד.

סמכויות תומך
במימוש החלטות
של מקבל
ההחלטות

12. על פעולה מתוקף ייפוי כוח שנתן מקבל ההחלטות לתומך יחולו הוראות חוק השליחות.

תחולת חוק
השליחות

13. בית המשפט רשאי, מיוזמתו או לבקשת מקבל ההחלטות, תומך בקבלת החלטות, היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, האפוטרופוס הכללי, או קרוב של מקבל ההחלטות, לתת הוראות בכל עניין הנוגע להפעלת סמכויותיו ותפקידיו של תומך בקבלת החלטות.

סמכות לתת
הוראות

⁶ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327.

14. תומך אחראי לנזק שנגרם למקבל ההחלטה בעניינים שבמתחם הסמכויות שלגביהן אחריות התומך מונה; ואולם –

(1) תומך לא יהיה אחראי לנזק שנגרם למקבל ההחלטה כתוצאה מהחלטתו של מקבל ההחלטה שהתקבלה לאחר שהתומך ביצע את תפקידו כנדרש;

(2) תומך לא יהיה אחראי לנזק שנגרם למקבל ההחלטות לגבי החלטה של מקבל ההחלטות שמקבל ההחלטות לא ביקש את סיוע התומך בקבלתה, או לגבי החלטה שהתומך החליט שלא לסייע למקבל ההחלטות והודיע לו על כך, לפי תקנה 10(ז).

15. (א) פעולה משפטית בין מקבל החלטות לבין תומך או קרוביו של התומך שהיא אחת מאלה, מחייבת אישור מראש של בית המשפט:

(1) התקשרות בהסכם ביניהם, לרבות הסכם עם צד שלישי בעניין הנוגע לנכס משותף של מקבל ההחלטות והתומך;

(2) פתיחת חשבון בנק משותף לתומך ולמקבל ההחלטות, אישור להמשך ניהול חשבון בנק כאמור או הוספת התומך לחשבון הבנק של מקבל ההחלטות;

(3) עריכת ייפוי כוח מתמשך שבו מקבל ההחלטות ממנה את התומך למימון כוחו;

(4) שכר תומך ובכלל זה שכר שמשלם מקבל החלטות לתאגיד שבו התומך מועסק או נותן שירות, ואולם תשלום התאגיד לתומך לא ידרוש אישור כשלעצמו;

(5) פעולה משפטית אחרת בניגוד עניינים.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), הפעולות המשפטיות האלה אינן דורשות אישור מראש כאמור, אלא אם כן בית המשפט הורה אחרת בצו המינורי או בהחלטה אחרת:

(1) פעולה בין מקבל החלטות לבין תומך קרוב אם הם בני זוג – כל פעולה משפטית ביניהם או פעולה בינם לבין צד שלישי, ובכלל זה פעולה בינם או בין אחד מהם לבין קרוב משותף לשניהם או לאחד מהם, והכול למעט פעולות הטעונות אישור בית המשפט לפי סעיף 47 לחוק;

(2) פעולה בין מקבל החלטות לתומך קרוב שהיא אחת מאלה:

(א) מתנה, הלוואה או ערבות שנותן תומך קרוב למקבל החלטות או לקרוב משותף לשניהם;

(ב) מתנה שנותן מקבל החלטות לקרוב משותף לו ולתומך, הקרוב לשניהם באותה רמת קרבה, למעט פעולות הטעונות אישור בית המשפט לפי סעיף 47 לחוק;

(ג) עריכת ייפוי כוח מתמשך שבו מקבל החלטות ממנה את התומך למימון כוחו;

(3) פעולה בין מקבל החלטות לתומך שהיא אחת מאלה:

(א) מתנה הנהוגה בנסיבות העניין שנותן מקבל החלטות או קרובו לתומך או קרובו או שנותן תומך למקבל החלטות או קרובו;

(ב) ייפוי כוח לפי הוראות חוק השליחות שבו מקבל החלטות מייפה את כוחו של התומך, למעט ייפוי כוח לפי סעיף 14(ב) לחוק השליחות.

פעולה משפטית בין
מקבל ההחלטות
לבין התומך

16. צד שלישי שהוצג לו הצו, יאפשר לתומך ללוות את מקבל ההחלטות לפי רצונו של מקבל ההחלטות ובחירתו, אך לא יתנה פעולה הנוגעת למקבל ההחלטות בנוכחותו של התומך או באישורו, והכול אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת ובכפוף לכל דין.

פרק ד': הליך מינוי תומך בקבלת החלטות

17. (א) המבקש כי ימונה לו תומך בקבלת החלטות רשאי להגיש בקשה למינוי תומך בקבלת החלטות; הבקשה תלווה בתצהיר ותוגש לבית המשפט.

(ב) הבקשה תכלול –

(1) את פרטי המבקש, ובהם שמו המלא, מספר הזהות שלו ופרטי ההתקשרות עימו ובכלל זה מענו, מספר טלפון ודואר אלקטרוני, אם ישנם;

(2) פרטי של התומך המבוקש, אם ישנו, ובהם שמו המלא, מספר הזהות שלו ופרטי ההתקשרות עימו ובכלל זה מענו, וכן מספר טלפון ודואר אלקטרוני, אם ישנם, הקשר שלו אל המבקש והתאמתו לתפקיד, האם מדובר בתומך קרוב, בתומך מתנדב או בתומך מקצועי;

(3) נימוקים לבקשה, העניינים שלגביהם הוא מבקש למנות תומך, התפקידים והסמכויות שהוא מבקש שיהיו לתומך;

(4) תקופת המינוי המבוקשת;

(5) פרטים בדבר חשבוניות בנק משותפים שיש למבקש עם התומך או עם אחר, נכסים משותפים למבקש ולתומך, פרטים בדבר היותו של התומך מיופה כוח בחשבון הבנק של המבקש או היותו מקבל גמלה לפי סעיף 304 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

(ג) לבקשה לפי סעיף קטן (א) יצורפו המסמכים האלה:

(1) אישור כי התקיימה פגישת מידע מקדימה, אלא אם כן מקבל ההחלטות אינו מחויב לקיימה לפי תקנה 18;

(2) כתב הסכמה של המועמד לתפקיד התומך לשמש בתפקיד זה – אם קיים מועמד;

(3) במינוי תומך מתנדב או תומך מקצועי שאינו נכלל במרשם, יצורף אישור על ההכשרה המקצועית שעבר לפי תקנה 5 או 6, לפי העניין; תומך מקצועי יצורף גם אישור על הכשרה מעשית, אם עבר הכשרה כאמור לפי תקנה 7, ועל הניסיון הדרוש לפי תקנה 3(א)(2)(ב);

(4) כל מסמך נוסף שהמבקש מעוניין לצרפו.

(ד) מצא בית המשפט אגב הליך למינוי אפוטרופוס שיש למנות לאותו אדם תומך בקבלת החלטות, לא תידרש הגשת בקשה נוספת כאמור בתקנה זו.

18. (א) המעוניין שימונה לו תומך, יפנה לאפוטרופוס הכללי לשם השתתפות בפגישת מידע שיערוך האפוטרופוס הכללי או מי מטעמו טרם הגשת הבקשה למינוי תומך; אם הבקשה היא למנות תומך קרוב, על המועמד לתפקיד התומך להשתתף בפגישת המידע המקדימה; אם הבקשה היא למינוי תומך מתנדב או תומך מקצועי, רשאי מועמד לתפקיד להשתתף בפגישה כאמור אם מבקש המינוי מעוניין בכך.

פגישת מידע
מקדימה

⁷ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

(ב) על האפוטרופוס הכללי או מי מטעמו לקיים את הפגישה כאמור בתוך ארבעים וחמישה ימים מיום פניית המבקש או מי מטעמו.

(ג) בפגישת המידע המקדימה ימסור האפוטרופוס הכללי או מי מטעמו מידע לגבי העניינים שבהם ניתן לקבל תמיכה, תפקידיו של תומך וסמכויותיו, ואופן סיום או שינוי המינוי.

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (א) –

(1) מצא בית המשפט במסגרת הליך מינוי אפוטרופוס לאדם, כי יש למנות לו תומך, קיום פגישה מקדימה יהיה לפי החלטת בית המשפט ולפי נסיבות העניין;

(2) המעוניין שימונה לו תומך, לא יידרש להשתתף בפגישת מידע נוספת אם היה לו תומך בעבר;

(3) בית המשפט או האפוטרופוס הכללי רשאים לפטור מקיומה של פגישת מידע מקדימה אם התרשמו כי קבלת המידע שנמסר במסגרתה לפי תקנת משנה (ג) אינה נדרשת לצורך המינוי.

19. המשיב לבקשה למינוי תומך יהיה היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו. המשיב לבקשה

20. עורך דינו של המבקש, אם הוא מיוצג, ימציא את העתק הבקשה למינוי תומך למפורטים להלן, ואם המבקש אינו מיוצג – מזכירות בית המשפט תמציא את הבקשה כאמור:

(1) לתומך בקבלת החלטות שאותו מבקשים למנות, אם ישנו;

(2) ליועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו;

(3) לכל גורם אחר שבית המשפט הורה להמציא לו העתק.

21. בית המשפט רשאי למנות לאדם כמה תומכים בקבלת החלטות; מינה בית המשפט כמה תומכים לאדם כאמור, יחליט אם להטיל את תפקידי התומך וסמכויותיו במשותף או לחלק אותם ביניהם; מינה בית המשפט כמה תומכים במשותף, מילוי תפקידו של אחד מהם אינו טעון הסכמת האחר אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת לעניין מסוים או לכלל העניינים.

22. בקשה למינוי תומך המוגשת לפי החוק תוגש לבית המשפט לענייני משפחה שבתחום סמכותו נמצא מקום מגוריו של המבקש; לא היה למבקש מקום מגורים בישראל, יחולו לעניין זה תקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות (סדר הדין וביצוע), התש"ל-1970⁸.

23. (א) הורה בית המשפט, בצו, על מינוי תומך, יערוך את הצו לפי טופס 1 שבתוספת; צו מינוי תומך
הורה בית המשפט על מינוי תומך ונוסף על כך על אמצעי שמירה מכוח סעיף 68 לחוק, יערוך את הצו לפי טופס 1 שבתוספת ונוסף על כך לפי טופס 2 בתוספת.

(ב) צו מינוי ראשון של תומך קרוב יהיה זמני לתקופה של שלושה חודשים לצורך קיום פגישת הנחיה כאמור בתקנה 24, אלא אם כן בית המשפט פטר את התומך מקיום פגישת הנחיה לפי תקנה 24(ד).

(ג) בית המשפט ימציא העתק של הצו למקבל ההחלטות, לתומך, ליועץ המשפטי לממשלה או לבא כוחו ולאפוטרופוס הכללי.

⁸ ק"ת התש"ל, עמ' 2080; התשל"ב, עמ' 424.

24. (א) בתכוף לאחר מינויו, ולכל היותר בתוך שלושה חודשים מיום המינוי הזמני, על תומך קרוב להשתתף בפגישה שמטרתה הנחיתו לקראת ביצוע תפקידו (בתקנה זו – פגישת הנחיה); האפוסטרופוס הכללי או מי מטעמו, יערוך את פגישת ההנחיה בנוכחות מקבל ההחלטות, אם נוכחותו מתאפשרת ואם הוא מעוניין בכך.

(ב) האפוסטרופוס הכללי או מי מטעמו יקיים פגישת הנחיה בתוך שישים ימים לכל היותר מיום שהומצא לו הצו לפי תקנה 23 או מיום שהתקבלה פניית התומך או מקבל החלטות לצורך תיאום פגישה כאמור, לפי המוקדם שבהם.

(ג) התקבל בבית המשפט אישור האפוסטרופוס הכללי על קיום פגישת הנחיה בתוך שלושה חודשים מיום המינוי, יוציא בית המשפט צו מינוי קבוע או צו לתקופה שלשמה נדרש המינוי, אלא אם כן החליט שלא להוציא צו כאמור מטעמים מיוחדים שיירשמו; לא התקבל אישור כאמור, ישקול בית המשפט את המשך המינוי.

(ד) פקע תוקף צו למינוי תומך ונתן בית המשפט צו מינוי חדש למקבל החלטות בלי שחל שינוי בזהות התומך, רשאי בית המשפט לפטור תומך קרוב מהשתתפות בפגישת הנחיה נוספת.

25. בית המשפט רשאי לבטל או לשנות צו מינוי מיוזמתו וכן רשאים להגיש בקשה לביטול או שינוי צו מינוי, היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, מקבל ההחלטות או מי מטעמו, קרובו של מקבל ההחלטות או התומך.

26. תקנות בית משפט לענייני משפחה (סדרי דין), התשפ"א-2020, יחולו אם אין בהן סתירה לתקנות אלה.

ביטול המינוי או
שינויו

תחולת תקנות
בית משפט לענייני
משפחה (סדרי דין)

פרק ה': כללי

27. תלונה בנושא קבלת החלטות נתמכת, לרבות לעניין ביצוע תפקידו של תומך, תוגש למפקח של האפוסטרופוס הכללי כמשמעותו בסעיף 67 לחוק, לצורך בירור לפי סמכויותיו כאמור בסעיף האמור.

28. (א) תחילתן של תקנות אלה חודשיים מיום פרסומן (להלן – יום התחילה), והן יחולו על הליכי מינוי תומך שנפתחו ביום התחילה או לאחריו.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), תקנות 9 עד 16, 25 ו-27 יחולו גם על מינויים שנעשו לפני יום התחילה לעניין פעולות שביצעו ביום התחילה או לאחריו.

בירור תלונות

תחילה, תחולה
והוראות מעבר

⁹ ק"ת התשפ"א, עמ' 1138.

תוספת

(תקנה 23)

טופס 1 – צו מינוי תומך בקבלת החלטות

בבית המשפט לענייני משפחה ב.....

צו מינוי תומך בקבלת החלטות לפי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות,
התשכ"ב-1962 (להלן – החוק)

בעניין שבין המבקש:

שם מלא של מקבל/ת ההחלטות	מס' זהות	שנת לידה
כתובת מגורים	טלפון	כתובת דואר אלקטרוני

(להלן – מקבל ההחלטות)

לבין המשיבים:

1. בא כוח היועץ המשפטי לממשלה

משרד הרווחה – לשכת היועץ המשפטי

2. משיבים/ים אחרים (יש לציין את הפרטים שלמעלה)

מינוי תומך בקבלת החלטות מתוקף סעיף 67 לחוק

לאחר שעיינתי בבקשה ובצירופותיה, בעמדות בא כוח היועץ המשפטי לממשלה ובעמדת משיבים נוספים [אם ישנם], פירוט:....., ולאחר ששמעתי את מקבל ההחלטות והוא הביע את רצונו במינוי, אני ממנה בזה את:

התומך/כים בקבלת החלטות

שם מלא של התומך/כת וקרבתו/ה למקבל ההחלטות	מס' זהות	שנת לידה
כתובת מגורים	טלפונים	כתובת דואר אלקטרוני

מינוי התומך/התומכים יהיה לגבי העניינים האלה (יש לבחור את אחת האפשרויות שלהלן):

☐ בכלל ענייניו של מקבל ההחלטות;

☐ בעניינים הרכושיים של מקבל ההחלטות;

☐ בעניינים האישיים של מקבל ההחלטות;

☐ בעניינים הרפואיים של מקבל ההחלטות;

בעניין מסוים/בעניינים מסוימים.....

(אם מונה תומך נוסף יש לפרט לגביו את כל הפרטים לעיל ולפרט בהמשך את תפקידו וסמכויותיו אם אינן זהות)

תקופת המינוי

☐ תומך קרוב:

☐ תוקף צו זה הוא לשלושה חודשים עד לקבלת אישור בבית המשפט על קיום פגישת הנחיה עם האפוטרופוס הכללי או מי מטעמו וזאת עד ליום

☐ תוקף צו זה הוא קבוע לאחר שהתקיימה פגישת הנחיה/לאחר שניתן פטור מפגישת הנחיה בנימוק

☐ תוקף צו זה הוא עד ליום

☐ תומך מתנדב או מקצועי:

☐ תוקף צו זה הוא עד ליום

☐ תוקף צו זה הוא קבוע

אמצעי שמירה

☐ לצד צו זה ניתן צו אמצעי שמירה לפי סעיף 68 בענייני מצורף בזה בטופס 2.

סמכויות התומך ותפקידיו

סמכויות התומך/כים – בעניינים שבהם מונה/ו התומך/כים, המינוי יכול את הסמכויות האלה:

☐ כלל הסמכויות שלהלן:

1. לפנות לכל גורם ולקבל מידע בשמו של האדם;

2. לסייע לאדם בהבנת המידע הנדרש לו לשם קבלת החלטות, לרבות החלופות האפשריות והשלכותיהן ולהסביר לו את כל אלה בשפה פשוטה וברורה המובנת לו ותוך שימוש באמצעי עזר שברשותו ובכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין;

3. לבצע לבקשת האדם פעולות לשם מימוש החלטותיו ומיצוי זכויותיו, ובכלל זה לפי הפירוט שלהלן:

☐ חלק מהסמכויות לעיל, כפי שיפורט להלן:

תפקידי התומך/כים – בעניינים שבהם מונה/ו התומך/כים, תפקידיו/הם יהיו:

☐ כלל התפקידים שלהלן:

1. לסייע למקבל ההחלטות לקבל מידע הנוגע להחלטה מכל גוף, ובכלל זה הנחייתו, הפניתו למקורות מידע חיוניים, ליווי שלו או קבלת המידע בשמו;

2. יסייע למקבל ההחלטות בהבנת המידע הנדרש לו לשם קבלת החלטה, ויסביר לו את המידע הנוגע להחלטה בשפה פשוטה וברורה המובנת לו, לרבות באמצעות שימוש באמצעי עזר שברשותו ובהתאמות הנדרשות בהתאם למוגבלות האדם, בין השאר בשים לב להוראות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998¹⁰, אם הוא אדם עם מוגבלות; יסייע למקבל ההחלטות להבין את החלופות האפשריות העומדות בפניו ואת השלכותיהן, לרבות הסיכונים והסיכויים הכרוכים ביישומן, ויסייע לו להבין מהי החלופה המתאימה לו ביותר בנסיבות העניין, ולפי תפיסת עולמו ורצונותיו;

¹⁰ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

3. יציע למקבל ההחלטות לפנות להתייעצות עם בעל מקצוע בתחום שבו נדרשת קבלת ההחלטה, אם יש בכך צורך, וכן יסייע לו באיתור בעל מקצוע מתאים אם הוא מעוניין בכך;

4. יסייע למקבל ההחלטות בביטוי רצונו והחלטתו לפני צדדים שלישיים, וזאת באמצעות הנחייתו או ליווי שלו או ביטוי החלטה שמו, אם מקבל ההחלטות מעוניין בכך;

5. יבצע כל פעולה נוספת שהוא מוצא לנכון לשם סיוע למקבל ההחלטות בקבלת ההחלטה לפי נסיבות המקרה;

6. אם מקבל ההחלטות ביקש זאת במפורש לגבי עניין מסוים ונתן לתומך ייפוי כוח לעניין זה והעניין אינו סותר את האמור בצו המינוי, יבצע בשם מקבל ההחלטות פעולות לשם מימוש החלטותיו ומיצוי זכויותיו באותו עניין.

- ☐ חלק מהתפקידים שלעיל כפי שיפורט להלן:
- ☐ תדירות הפגישות עם מקבל ההחלטות לא תפחת מאחת לחודש/אחת ל.....

הוראות נוספות לעניין חשבונות ונכסים

- ☐ קיים חשבון בנק משותף עם בן/בת זוג
- ☐ קיים חשבון בנק משותף עם אחר
- ☐ קיים חשבון בנק משותף עם התומך או עם קרובו
- ☐ קיים נכס משותף עם התומך או עם קרובו
- ☐ התומך הוא מקבל גמלה בעבור מקבל ההחלטות

הוראות מיוחדות

הוראות מיוחדות לעניין ניגוד עניינים או לעניינים אחרים:

הוראות מיוחדות לעניין חשבונות בנק משותפים או נכסים משותפים

הוראות מיוחדות לעניין מקבל גמלה

מובהר, כי מינוי התומך/כים נועד לסייע למקבל ההחלטות בקבלת ההחלטות אך אינו מתיר לו/להם לקבל החלטות בשמו וכי על תומך/כי ההחלטות לפעול לפי החוק וההתקנות מכוחו ובהתאם לצו.

העתק צו זה יומצא עם נתינתו למקבל ההחלטות, לתומך/כי ההחלטות, לבא כוח היועץ המשפטי לממשלה, לאפוטרופוס הכללי וכן ל.....

היום חתימת השופט/ת

טופס 2
(תקנה 23)

אמצעי שמירה מכוח סעיף 68 לחוק

לאחר ששמעתי את ונתתי את דעתי לנסיבות העניין, אני מורה על אמצעי השמירה שלהלן מכוח הוראות סעיף 68 לחוק, אשר יחולו נוסף על צו מינוי תומך בקבלת החלטות:

☐ הוראות מיוחדות לענייני רכוש¹¹:

.....

.....

☐ הוראות מיוחדות בעניינים אחרים:

.....

.....

הנימוקים לקביעת אמצעי שמירה מפורטים בפסק הדין.

אמצעי השמירה לפי צו זה לא יופעלו בהיקף רחב מההיקף הקבוע בצו זה.

היום חתימת השופט/ת

ז' בניסן התשפ"ד (15 באפריל 2024)
(חמ 6438-3)

יריב לוין
שר המשפטים

¹¹ דוגמת הגבלה של פעולות בנכס מקרקעין או בזכויות בנכס או הגבלות על חשבון בנק (ניהול חשבון ביתרת זכות או הגבלות אחרות בחשבון).

